

7-9997

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK-610-[7/9997] 996
Konu : Yazılı Soru Önergesi

15 EKİ 2012

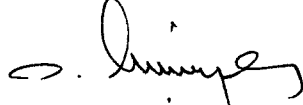
70732

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02/10/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86735 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/9997 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EK :
1- Cevap yazısı (2 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

İzmir Milletvekili Sn. Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/9997 sayılı yazılı soru önergesi:

Hükümetin yanlış ve ekonomik olarak hesapsız dış politikaları sonucu daha önce Libya, Mısır, Irak ticaret kapıları kapanmıştı. Şimdi ise geçtiğimiz günlerde yapmış olduğunuz açıklama ile Suriye ile tüm sınır kapılarımız kapanmıştır. 2008 yılında Mısır'a yönlendirilen Türk girişimcilerinin halen yaşadığı mağduriyet gibi, 2005 yılından itibaren hükümetin aktif bir şekilde Suriye sınırına yakın olan bölgeler yerli yatırımı teşvik etmesi ve harcanan yüz milyonlarca TL'lik yatırımlar, alınan bu kapanma kararı ile şimdi atıl olarak bölgeden gelecek iyi haberleri beklemektedir.

Kapanan bu kapılar; bizim Güney, Doğu ve Güneydoğu illerimizden Suriye ve Suriye üzerinden Körfez ülkelerine yayılan çok büyük bir üretim ve ticaret kapısı durumundaydı. Nitekim almış olduğunuz bu karar ile Arap ülkelerine örneğin, Ürdün'e gidilebilmesi için Suriye'den 550 km. katedilirken, aynı yol Irak üzerinden 1890 km'ye çıkmaktadır.

Diğer yandan Dış Ticaret Müsteşarlığı verilerine göre, Türkiye-Suriye ticaret hacmi 2010 yılında 2.5 milyar dolar seviyesinden, Ocak-Mayıs 2012 döneminde 302 milyon dolara düşerek adeta dış ticarete bir sonbaharın yaşanmasına neden olduğu görünümü vermektedir. Bu hazin sonbahar ihracatta transit taşımacılığımıza da yansıyor; Suriye üzerinden 9 ülkeye yaptığımız ihracat geçen yıl Ocak-Mayıs döneminde 19 bin 288 iken % 70 gerilemeyle 5 bin 757'ye düşmüştür.

Sorular:

Tüm bu olumsuz rakamlar bağlamında;

1. Suriye sınır kapılarının kapanma kararı öncesi mevcut bölge girişimcilerimiz de dikkate alınarak hangi çalışmalar ve öngörüler yapılmış, bu öngörülerin sonuçları ne çıkmıştır?
2. Bu kapıları kapatma kararı öncesi hangi ticaret, meslek odaları ve kuruluşları ile işbirliği yapılmış, onlardan hangi görüşler alınmıştır?
3. Yukarıda bahsetmiş olduğumuz bölgedeki girişimcilerimizin, bu kapanma kararınız sonrasında meydana gelecek zararları ne şekilde karşılanacaktır?
4. Bölgedeki girişimcilerimizin şu ana kadar il ve firma bazında zarar tespit çalışmalarına yönelik verileriniz nedir? Bu tespitleriniz ne şekilde yapılmaktadır?
5. Suriye üzerinden Arap ülkelerine ticaret yapan girişimcilerimiz için özellikle taşımacılık konusunda hangi kolaylıklar ve teşvikler sağlanacaktır?
6. Açıklamalarınızda kapatma kararının Suriyeli vatandaşları mağdur etmeyeceğini ifade ederken, Türk vatandaşlarımızın, özellikle girişimcilerimizin mağduriyeti hakkında neler söyleyeceksiniz?
7. Bu kapatma kararı; bölge ülkeleriyle ticaret yapan girişimcilerimizin önlerini görebilmeleri bakımından hangi tarihe kadar sürecektir?
8. Suriye ile dış ticaretimizde, 2010 yılı baz alındığında (2,5 milyar dolar), meydana gelen düşüş ne şekilde tanzim edilecek olup, ülkemize yaşatılan bu gelir kaybının sorumlusu olarak kimleri düşünmeliyiz?

Cevaplar:

Firmalarımızın karşılaştığı sorunları ve uğradıkları zararları tespit etmek üzere Bakanlığımız bünyesinde Suriye İzleme Masası kurulmuş olup firmalardan gelen bilgiler doğrultusunda firma sorunları İzleme Masası tarafından yakından takip edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen alternatif güzergâhlar çalışması ve bu kapsamdaki teşvik paketi sonucunda, Mersin-Mısır (Port Said-Adabiya)- Suudi Arabistan (Duba) Ro-Ro seferleri, İskenderun-Mısır (Port Said-Adabiya)- Suudi Arabistan (Duba) Ro-Ro seferleri ve Mersin-Tripoli (Lübnan) Ro-Ro seferleri düzenlenmektedir.

Suriye'deki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımızın tahakkuk aşamasındaki vergi borçları ile 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" kapsamında geçmişten gelen vergi borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi olanağı sağlanmıştır.

Suriye'de faaliyette bulunan işverenlerimizin bu ülkedeki işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçları ile aynı işverenlerimizin Türkiye'de bulunan diğer işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi olanağı getirilmiştir.

Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi Programı kapsamında, Suriye'de iş yapan müteahhitlik firmalarına 1,5 yıl geri ödemesiz olmak üzere, 3 yıl vadeli kredi kullanma olanağı getirilmiştir. Ayrıca, Suriye'ye ihracat taahhüdüyle kullanılmış, halen kredi riski açık kısa vadeli ihracat kredileri (Reeskont Kredisi hariç) ile Suriye'ye yapılan uluslararası taşımacılık hizmetleriyle taahhütleri kapatılacak halen riski açık Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredilerinin gelecek vadelerinin, talep edilmesi halinde, teşvik mevzuatında öngörülen sürelerle bağlı kalmak üzere uzatılmasına olanak sağlanmıştır.

"Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 21 Eylül 2012 tarihli ve 28418 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Getirilen düzenleme ile firmalarımız Suriye ile ilgili olarak almış oldukları kredileri çok daha uygun koşullarda yapılandırabileceklerdir. Ayrıca, yeniden yapılandırma kapsamında ilave kredi kullanılması halinde bu krediler için özel karşılık ayrılması da bankaların seçimine bırakılmıştır.

Diğer taraftan, Suriye'de görülen iç çatışmalar ile genel olarak Arap dünyasında yaşanan siyasi çalkantıların ve 2008'de baş gösteren küresel krizin başta en önemli pazarımız AB olmak üzere dünya pazarlarında yol açtığı keskin daralmanın olumsuzluklarını gidermek ve ihracatta sürdürülebilir bir artış sağlamak üzere Bakanlığımız Afrika'da, Asya'da ve Güney Amerika'da alternatif pazarlara yönelerek pazar ve ürün çeşitlendirmesine odaklanmıştır.

Bölgemizde yaşanan olumsuz siyasi gelişmelere ve geleneksel pazarlarımızda görülen ekonomik daralmaya rağmen Bakanlığımızca sürdürülen söz konusu etkin çalışmalar neticesinde 2011 yılında ihracatımız %18,4'lük artışla 114 milyar dolardan 135 milyar dolara, 2012 Ocak-Ağustos döneminde de %12,9'luk artışla 89 milyar dolardan 100 milyar dolara çıkarılmıştır.

Türkiye-Suriye Dış Ticaret Değerleri (milyon dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2002	267	506	-239	773
2003	411	413	-3	824
2004	395	358	37	752
2005	552	272	279	824
2006	609	187	422	797
2007	798	377	421	1.175
2008	1.115	639	476	1.754
2009	1.425	328	1.097	1.753
2010	1.845	663	1.182	2.507
2011	1.612	524	1.088	2.136
2011*	1.162	438	724	1.600
2012*	360	53	307	413

Ocak-Ağustos verileri Kaynak: TÜİK